

נו מה עשה אלי גבע, לנוכח הער
בדה שהוא רואה נשים וילדים
מבעד למיסקפת. לאט-לאט חדרה
ההכרה שמה שנעשה שם הוא
בלתי-אנושי ובלתי-נסבל. זו היתה
מילחמה שמלכתחילה תוכננה כ-
ששע נגד האנושות.

● איך יכול החייל המשתתף
במילחמה לדעת שהוא משתתף ב-
פשע? האם זו לא חוכמה שלאחר
מעשה לומר זאת, ולהסיל אחריות
גם על המפקדים?

המילחמה הזאת לא באה כהפי-
תעה. ישראל נכנסה בעודף-כוחות
עצום, ולא היתה כלל מילחמה של
ממש, חוץ מבניורה אחת. בתקופה
קצרה, נגד הסורים. כל מפקד, גם
אם לא ידע מראש שזאת מילחמה
שמטרתה לגרום לפלסטינים להגר,
ושהיא מכוונת נגד אוכלוסייה אזר-
חית, לא היה צריך לחכות זמן רב

מדי כדי להכחין בזה. כל מפקד
שהבחין בזה היה צריך לנצל את
הזכות שהחוקה הצבאית מאפשרת
לו, ולעשות מה שעשה אלי גבע.
אני רוצה להזכיר לך מה ש-
אמר אברום בורג: אם היו יודעים
שבת-אביב יש אנשי פת"ח ב-
מיספר שהיו בבירות - האם לא
היו מוצאים דרך ללחום נגדם בלי
להרוס שכונות שלמות?

כל מפקד ששורה את דרגתו יר-
דע, שנגד גרילה לא לוחמים
באוגדות משוריינות. או נגיח שזה
לוקח ימים אחדים, עד שזה מת-
ברר לו, אבל סוף-סוף זה נודע.
זה גם לא היה סוד. זה לא היה
סוד לחיילים שחזרו ומחו נגד ה-
מילחמה כבר אחרי השבוע הרא-
שון. ואומץ-לב כזה לא ראינו

יֹשֵׁר מִיִּקְצוּעֵי

מֹל צְבִיעוֹת

א יִאֲמָשׁר לומר שהמפקדים
לא ידעו מה מתרחש. אם
חיילים וקצינים בדרגות נמוכות

בֵּית בְּצִדוֹן

ולידו שני פליטים. אחד
המחנות האופייניים למל"י
חמה האכזרית בלבנון, שלא היתה דומה לה
בתולדות המילחמות שניהל צה"ל. חיל-האוויר הישר-

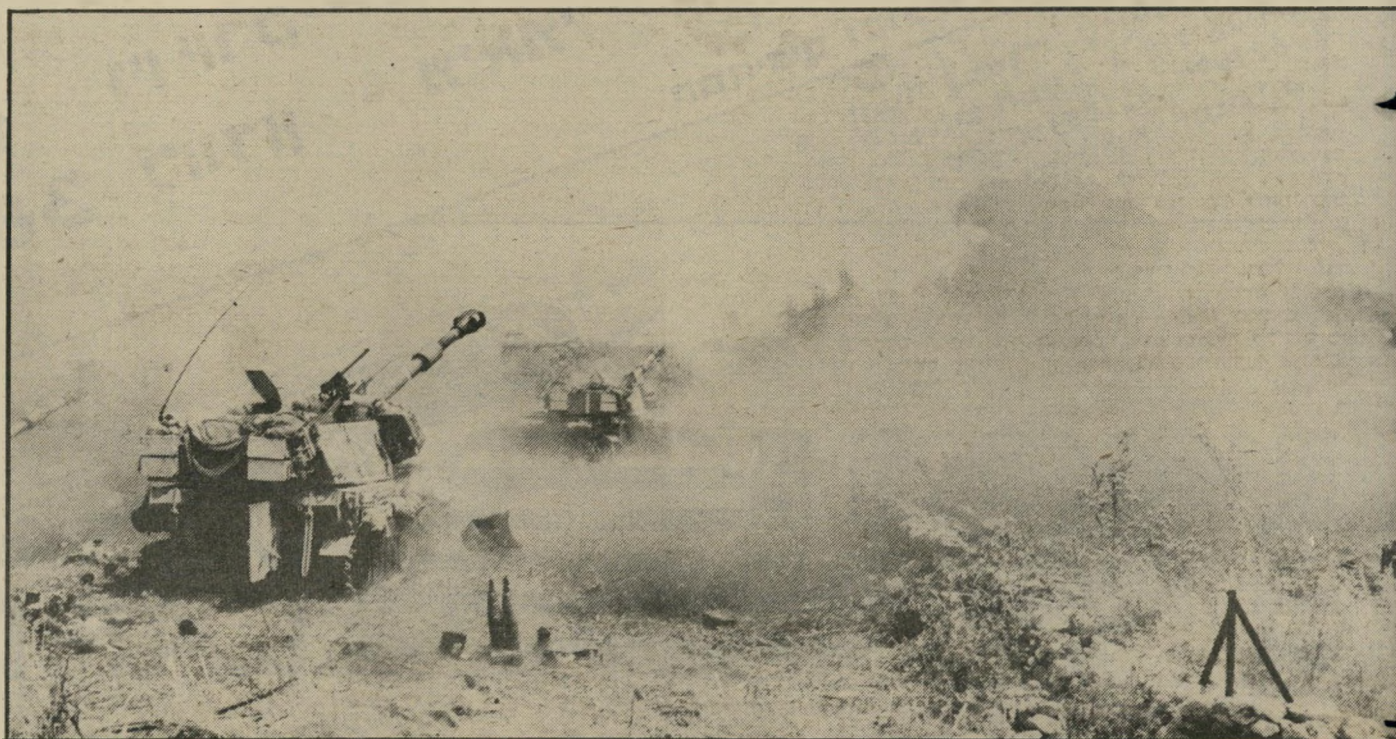
אלי והארטילריה שעל הקרקע הרסו בתים רבים,
מחקו מחנות פליטים, ומוטטו רחובות שלמים,
בהשאירם אוכלוסייה אורחית ללא קורת-גג וחסרת
הגנה. מימין: בית הרוס מפגיעות של תותח.

שחזרו מלבנון, או שלא התייצבו,
ידעו משהו שמסקדיהם לא ידעו
ולא ראו, או שיטת הקידום בדר-
גות בצה"ל ראויה לעיון מחדש.
מפקדי אילו
אוגדות וכמה מפקדי חטיבות היו
עושים מה שעשה אלי גבע, לא
היתה ברירה לשרון. הוא היה
צריך לבוא ולומר לממשלה: צריך
לחשוב מחדש על כל העניין.

● האם יש מפקדים שהאחריות
שלהם רבה משל אחרים?

לדעתי השאלה היא מה מידת
השיכנוע של האדם בדיעותיו -
דיעותיו המיקצועיות, המוסריות או
הפוליטיות. אם אדם הוא בוגר מ-
בחינה פוליטית, צריך להיות לו
קל בהרבה להחליט שהוא אינו
לוקח חלק במילחמה כזאת. העי-
קרון שהינחה את קבוצת חיילי
יש נבול צריך להיות לו מובן
מאליו. אך לא מדובר רק על
בחינה פוליטית. המהלך של אלי
גבע, למשל, היה מיקצועי, לא
היתה לו מעורבות פוליטית. אני
משוכנע שהשיקול שלו היה מיקר-
צועי, היושר המיקצועי שלו כ-
איש צבא הוא שהכריע.
מה שמפתיע לחלוטין הוא, ש-
מפקדים בעלי הכרה ומחוייבות
היו מוכנים להמשיך ולהמשיך ול-
המשיך, עד שהשתחררו, ואז, פיתח
אום, הסתייגו.

ההסתייגות לאתרי-מעשה היא
מעשה צביעות ממדרגה ראשונה.

נשאר אנשי אשף בבתיים שכלפיהם כוונו ההפגזות? האם לא ידעו
המפקדים מה משמעות הפקודות שהם קיבלו ונתנו? פגיעות הארטילריה
שכוונו ליעדים אזרחיים גרמו להרס ברכוש ולפגיעות רבות בנפש.

העיר הלבנונית הופגזה מן
הקרקע ומן האוויר (במשך
שעות רבות, אחרי שתושביה נקראו בכרוזים לצאת מבתיהם. האם

תֹּתְחִים מֹל צוֹר